

แนวทางประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับ ของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

คำชี้แจง แนวทางที่จัดทำขึ้นนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงเป็นหลักฐานเพื่อใช้ดำเนินการคดีต่อศาลได้ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถพิจารณาปรับเปลี่ยนได้เพื่อมีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๕ กำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ หากเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุก หรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ทั้งนี้ หากเป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้

จากสถานการณ์การดำเนินงานในการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่ผ่านมา พบว่า ยังขาดหลักเกณฑ์หรือแนวทางสำหรับประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับ จึงทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการพิจารณากำหนดค่าปรับที่ยังไม่เป็นมาตรฐานฐานเดียวกัน อีกทั้ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหลายแห่ง ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบ เห็นควรให้กรมอนามัย โดยกองกฎหมาย จัดทำกรอบแนวทางหรือหลักเกณฑ์ประกอบการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบในการกำหนดอัตราค่าปรับ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม เพื่อให้การเปรียบเทียบปรับเป็นไปในแนวทางหรือทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความเสมอภาค เป็นธรรมและเท่าเทียมกันแก่ผู้ประกอบการ และประชาชน ต่อไป

แนวทางประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับ ของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข รายละเอียดดังนี้

๑. เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบ ได้รับเรื่องให้พิจารณาเปรียบเทียบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบ พิจารณาเอกสารหลักฐานและให้คะแนนตามข้อเท็จจริงของการฝ่าฝืนหรือการกระทำความผิดตามองค์ประกอบหลักสำหรับประกอบการพิจารณาใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับ ประกอบด้วย ๔ ด้าน ดังนี้

๑) การมีเอกสารรับรองสิทธิ (A)

๒) ประวัติการได้รับโทษ (B)

๓) พฤติการณ์ที่สื่อถึงเจตนากระทำความผิด (C)

๔) ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D)

๔.๑) การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม (D๑)

๔.๒) มาตรการหรือระบบป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม (D๒)

๔.๓) ขนาดของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๓)

๔.๔) ระดับรุนแรงของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๔)

๑) การมีเอกสาร...

๑) การมีเอกสารรับรองสิทธิ (A) ให้พิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดนั้น กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้บัญญัติให้ต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือไม่ และให้คะแนนตามเอกสารหลักฐานตามข้อเท็จจริง

คะแนน	ความหมาย
๐	- กรณีที่ไม่ต้องขอรับใบอนุญาตหรือไม่ต้องขอหนังสือรับรองการแจ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือ - กรณีที่ต้องขอรับใบอนุญาต โดยได้รับใบอนุญาตและใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ หรือ - กรณีที่ต้องขอหนังสือรับรองการแจ้ง โดยได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว
๑	- ในขณะที่มีการกระทำความผิด <u>ไม่มีใบอนุญาต</u> แต่ต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ พบว่า ได้รับใบอนุญาตแล้ว หรือ - ในขณะที่มีการกระทำความผิดมีใบอนุญาต แต่ขาดต่ออายุใบอนุญาต และต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ พบว่า ได้รับใบอนุญาตแล้ว หรือ - ในขณะที่มีการกระทำความผิด <u>ไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง</u> แต่ต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ พบว่า ได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง
๒	- ในขณะที่มีการกระทำความผิด <u>ไม่มีใบอนุญาต</u> และต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ก็ยัง <u>ไม่มีใบอนุญาต</u> หรือ - ในขณะที่มีการกระทำความผิดมีใบอนุญาต แต่ขาดต่ออายุใบอนุญาต และต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ก็ยัง <u>ไม่มีใบอนุญาต</u> หรือ - ในขณะที่มีการกระทำความผิด <u>ไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง</u> และต่อมาในระหว่างที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ก็ยัง <u>ไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง</u>

๒) ประวัติการได้รับโทษ (B)

คะแนน	ความหมาย
๐	ไม่เคยถูกเปรียบเทียบปรับหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หรือ ถูกดำเนินคดีแต่คดียังไม่ถึงที่สุด
๑	เคยถูกเปรียบเทียบ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบมาแล้ว ๑ ครั้ง และยังไม่เคยถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
๒	เคยถูกเปรียบเทียบ โดยคณะกรรมการเปรียบเทียบมาแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง และยังไม่เคยถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
๓	เคยถูกดำเนินคดีว่ามีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และคดีถึงที่สุด โดยได้รับโทษปรับ
๔	เคยถูกดำเนินคดีว่ามีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และคดีถึงที่สุด โดยได้รับโทษจำคุก ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม

๓) พฤติการณ์ที่สื่อถึงเจตนากระทำความผิด (C)

คะแนน	ความหมาย
๐	ไม่เคยมีเรื่องร้องเรียน หรือมีเรื่องร้องเรียนแต่ตรวจสอบแล้วไม่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
๑	เคยมีเรื่องร้องเรียน และเคยได้รับคำแนะนำมาแล้ว และไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ แต่ยังไม่มีการออกคำสั่ง
๒	เคยมีเรื่องร้องเรียน และเคยได้รับคำแนะนำมาแล้ว และไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ และมีการออกคำสั่ง

๔) ผลกระทบ...

๔) ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D)

๔.๑) การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม (D๑)

คะแนน	ความหมาย
๐	ไม่มีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๑	มีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้วพบว่าไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด
๒	มีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมและพบว่าเกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

๔.๒) มาตรการหรือระบบป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม (D๒)

คะแนน	ความหมาย
๑	มีระบบหรือมาตรการป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมหรือผลกระทบต่อสุขภาพ แต่ระบบหรือมาตรการฯ ไม่มีประสิทธิภาพ
๒	ไม่มีระบบหรือมาตรการป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อมหรือผลกระทบต่อสุขภาพ

๔.๓) ขนาดของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๓)

คะแนน	ความหมาย
๑	ส่งผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อสุขภาพของประชาชนเฉพาะราย หรือรายเดียว
๒	ส่งผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อสุขภาพของชุมชน (มากกว่า ๒ ครอบครัวขึ้นไป)

๔.๔) ระดับรุนแรงของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๔)

คะแนน	ความหมาย
๑	ส่งผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อสุขภาพของบุคคลและชุมชนไม่ร้ายแรง
๒	ส่งผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อสุขภาพของบุคคลและชุมชนร้ายแรงแต่ไม่ถึงขั้นเสียชีวิต
๓	ส่งผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อสุขภาพของบุคคลและชุมชนร้ายแรงซึ่งสามารถทำให้ถึงขั้นเสียชีวิตได้

๒. ตารางสำหรับการกรอกคะแนนตามองค์ประกอบหลัก ๔ ด้าน

ลำดับ	องค์ประกอบหลักประกอบการพิจารณา	คะแนนที่ได้
๑.	การมีเอกสารรับรองสิทธิ (A)	
๒.	ประวัติการได้รับโทษ (B)	
๓.	พฤติการณ์ที่สื่อถึงเจตนากระทำความผิด (C)	
๔.	ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D)	
	๔.๑ การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม (D๑)	
	๔.๒ มาตรการหรือระบบป้องกันมลพิษสิ่งแวดล้อม (D๒)	
	๔.๓ ขนาดของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๓)	
	๔.๔ ระดับรุนแรงของผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (D๔)	

๓. การประมวลผลคะแนนรวมตามองค์ประกอบทั้ง ๔ ด้าน โดยนำ $(A+B+C+D๑+D๒) \times (D๓+D๔) =$

๔. เมื่อได้ผลรวมคะแนนตามข้อ ๓. แล้วให้นำผลคะแนนที่ได้ไปเทียบกับตารางอัตราโทษ

คะแนน	อัตราโทษปรับ
๑ - ๕	ปรับเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๖ - ๑๐	ปรับเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๑๑ - ๑๕	ปรับเป็นเงิน ในอัตราโทษ ๑ ใน ๔ ของอัตราโทษที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๑๖ - ๒๐	ปรับเป็นเงิน ในอัตราโทษ ๒ ใน ๔ ของอัตราโทษที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒๑ - ๓๐	ปรับเป็นเงิน ในอัตราโทษ ๓ ใน ๔ ของอัตราโทษที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓๐ - ๔๓	ปรับเป็นเงินสูงสุดของอัตราโทษที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔๔ ขึ้นไป	เห็นควรดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นไปดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีอาญา

หมายเหตุ : - ผลรวมคะแนนมากที่สุดขององค์ประกอบหลักทั้ง ๔ ด้าน รวมเป็น ๔๘ คะแนน

- กรณีความผิดที่กฎหมายกำหนดให้มีโทษปรับรายวัน เมื่อคำนวณอัตราค่าปรับและเปรียบเทียบตามตารางและทราบว่าปรับเป็นเงินเท่าไรแล้ว ให้พิจารณาปรับรายวันด้วย โดยพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่ามีการกระทำการฝ่าฝืนคำสั่ง จนกว่าจะชำระค่าปรับครบถ้วน ทั้งนี้ อัตราค่าปรับรายวันขึ้นกับดุลพินิจของคณะกรรมการเปรียบเทียบ

จัดทำโดยกองกฎหมาย กรมอนามัย ๗ มิถุนายน ๒๕๖๕